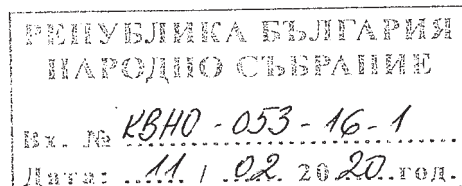

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№ 0101-6 .....
..... 11.02 ..... 2020 г.

ДО
Г-Н ГЕОРГИ ГЪОКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С
НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЪОКОВ,

Във връзка с внесената в Народното събрание Национална гражданска инициатива „За създаване на Държавен инвестиционен фонд Северозапад в Бюджет 2020“ Министерството на образованието и науката изразява становище по Цел втора от Протокола от събранието за организиране на Националната гражданска инициатива:

Мотивите, изложени от Националната гражданска инициатива, както и планираните дейности по основните цели са изложени единствено за област Монтана. Ако предложението е за създаване на фонд, който би подпомогнал развитието на целия Северозападен район, въпросът следва да се разглежда в контекста на икономическата и демографска ситуация и на останалите области – Видин, Враца, Ловеч и Плевен.

Във връзка с предложената цел втора: Образование, съобразено с нуждите на държавата и бизнеса, и в частност по предложението за откриване на филиал на висше училище, в който да се подготвят специалисти с висше образование за нуждите на местната икономика, трябва да се има предвид следното:

Към настоящия момент в Северозападния район на страната функционират висши училища, филиали и колежи в структурата на висши училища, обучаващи студенти и докторанти за придобиване на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и

„магистър“ и образователната и научна степен „доктор“. В гр. **Враца** има два филиала на висши училища – Филиал на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ за подготовка на студенти по 10 специалности от професионалните направления Педагогика и Педагогика на обучението по... и Филиал „Проф. д-р Иван Митев“ на Медицинския университет – София, за обучение на студенти по 4 специалности – 3 регулирани от направление Здравни грижи и една от направление Обществено здраве.

През 2017 г. с Постановление на Министерския съвет беше открит Филиал на Русенския университет „Ангел Кънчев“ в гр. **Видин**. Сега в него се обучават студенти за придобиване на образователно-квалификационната степен „бакалавър“ по 6 специалности от седем различни професионални направления Педагогика на обучението по...; Информатика и компютърни науки; Машинно инженерство; Общо инженерство; Електротехника, електроника и автоматика; Комуникационна и компютърна техника и Транспорт, корабоплаване и авиация.

В гр. **Плевен** има Медицински университет и Педагогически колеж в структурата на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“. В Медицинския университет се подготвят студенти по 12 специалности от 4 професионални направления – Медицина; Фармация; Обществено здраве и Здравни грижи, и докторанти по различни докторски програми. В Педагогическия колеж се извършва обучение по 3 специалности от професионално направление Педагогика.

В гр. **Ловеч** има Технически колеж в структурата на Техническия университет – Габрово, за подготовка по 4 специалности от 3 професионални направления: Машинно инженерство; Електротехника, електроника и автоматика и Комуникационна и компютърна техника.

От началото на 2020 г. започва дейността си Висшето военновъздушно училище „Георги Бенковски“ в **Долна Митрополия** като самостоятелно висше училище, създадено на базата на факултет „Авиационен“ на Националния военен университет. В него се обучават курсанти и военнослужещи по 9 военни и 3 граждански специалности. Предвижда се обучението в университета да включва подготовка курсанти, военнослужещи и студенти за придобиване на висше образование по специалности от професионално направление Военно дело и по специалности от областите на висше образование „Технически науки“, „Сигурност и отбрана“ и „Социални, стопански и правни науки“.

В обобщение: към настоящия момент в Северозападния район са създадени и функционират две самостоятелни висши училища, три филиала на големи университети и

два колежа в структурата на висши училища. В тях се подготвят студенти по 48 специалности на висшето образование от 20 професионални направления.

Министерството на образованието и науката е изготвил проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, разглеждан в момента от Народното събрание. Проектът предвижда редица мерки за оптимизиране на националната мрежа за висше образование, в т.ч. и изготвяне на Национална карта на висшето образование, с която се определят териториалната и профилната структура на институционалната мрежа на висшето образование. До приемането на Националната карта няма да се инициира откриването на нови висши училища и основни звена и филиали на държавните висши училища.

Министерството на образованието и науката провежда целенасочена политика, подпомагана с нормативни, административни, организационни и финансови механизми, за да се осигури съответствие между професионалното образование и обучение и търсените квалификации на пазара на труда. Целта е повишаване на качеството и имиджа на средното професионално образование. Важна стъпка към качествено професионално образование е включването на обучение чрез работа в образователния процес. Чрез въвеждането на дуалната система на обучение се създаде възможности за взаимодействие между професионалните гимназии и бизнеса, провеждане на обучение, ориентирано към практиката и придобиването на умения, насочващи учениците към по-ефективна реализация на пазара на труда, често и към професионална реализация в предприятието, в което са получили част от обучението си.

С ПМС №111 от 25 юни 2018 са определени критериите и списъците на защитените от държавата специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда. Списъците на защитените от държавата специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, се актуализират всяка година. По тези специалности е въведено допълнително финансиране от учебната 2018/2019 година, вкл. и стипендии за учениците в дуалната система на обучение.

Изготвянето на предложения за план приема във всяко Регионално управление на образованието е на базата на представителни анализи и прогнози на национално, секторно и областно ниво относно потребностите на икономиката и пазара на труда, както за дуална форма на обучение така и за паралелки с обучение по защитени специалности от професии, специалности от професии с доказан текущ или прогнозиран недостиг от специалисти на пазара на труда и други търсени на пазара на труда професии и специалности от професии.

Предвид изложеното изразяваме подкрепа в предложената цел втора на „Образование – според нуждите на държавата и бизнеса“ в частта за развитие на професионалното образование според нуждите на местната икономика за Северозападна България.

Стипендии на студенти със средства от държавния бюджет се предоставят на студенти и докторанти – български граждани и граждани на държави – членки на Европейския съюз и на Европейското икономическо пространство в редовна форма на обучение, субсидирано от държавата. На българските студенти се предоставят следните видове стипендии:

1. Стипендии по критерии „успех“ и/или „доход“;
2. Стипендии за студенти, обучаващи се в специалности от приоритетни професионални направления;
3. Стипендии за студенти със значими постижения в научноизследователската, спортната или художественотворческата дейност;
4. Стипендии за студенти без двама родители, на студенти с увреждания, на студенти, чийто родители са с трайни увреждания, на студенти, които до пълнолетието си са отглеждани в домове за деца, лишени от родителски грижи, и на студентки – майки с деца до 6 годишна възраст.

Конкретните месечни размери на стипендиите за студенти се определят от висшето училище, като те не могат да бъдат по-ниски от 70 лв. и по-високи от 150 лв. Висшето училище определя вида на документите, срока за подаването им и критериите за получаване, както и броя на стипендиите.

Студентите могат да кандидатстват за повече от една стипендия (по „общия ред“ или за специалните социални категории), но могат да получат по свой избор само една от тях. Стипендиите за студентите, обучаващи се по специалности от приоритетните професионални направления, могат да се получават независимо дали студентът получава и друга стипендия по реда на това постановление.

Висшите училища могат да предоставят на студентите и награди и помощи в размер до 300 лв.

От следващата учебна година държавата ще предоставя още един вид стипендии: за студенти, приети за обучение в годината на придобиване на средно образование, в държавни висши училища, по специалности от професионалните направления Педагогика; Педагогика на обучението по...; Машинно инженерство; Електротехника, електроника и автоматика; Енергетика; Транспорт, корабоплаване и авиация; Материали и материалознание; Проучване, добив и обработка на полезни изкопаеми; Металургия; Химични технологии; Общо инженерство, както и по защитената специалност Хидростроителство. Тези студенти

ще получават стипендии в размер на 100 лв. при показани високи резултати от държавни зрелостни изпити.

Възможността държавата да поеме заплащането на специализациите на завършилите „Медицина“ срещу задължението определен период след завършването си да работят в България се урежда с нормативен акт на Министерството на здравеопазването.

X

Красимир Вълчев
Министър на образованието и науката
Signed by: Karina Lubomirova Andjelic

